

Lakatos Éva: A Toll (1929—1938). Repertórium

A Toll a két világháború közötti magyar irodalom- és ideológiatörténetnek egyik érdekes és sok szempontból jellegzetes folyóirata volt. Alcíme szerint irodalmi és kritikai lap, munkatársainak zöme is az írók közül került ki, igazi jelentőségét azonban nem az irodalmi karakter, hanem inkább közérzület-kifejező és -formáló szerepe adta meg. A Toll, amennyiben ilyen azonosítás egyáltalán lehetséges, a liberális polgárság érzületét fejezte ki, a „polgárság önérzetét erősítette” (Komlós Aladár). Fontos forrás tehát, a két világháború közötti magyarországi polgárság ideológia-történetének megírása nem képzelhető el anyagának számbavétele s tüzetes elemzése nélkül. Lakatos Éva most megjelent repertórium tematikusan dolgozza föl e folyóiratot, híven a sorozathoz, melynek 9. kötete.

A Toll repertóriumának fölépítése lényegileg egyezik a Petőfi Irodalmi Múzeum eddigi repertóriumainak fölépítésével: bevezető tanulmány (ennek írója irodalomtörténet-írásként doyenje, Komlós Aladár), szerkesztői bevezető, a lap könyvészeti leírása, maga a repertórium, végül a névmutató. A repertórium törzse és a névmutató közt ezúttal függelék is van, de voltaképpen ez is repertórium: A Toll azonos című elődjének tartalomjegyzék-szerű leírása.

A sorozat eddigi gyakorlatát követi a repertórium szerkezete is (elteltekintve a függeléktől, mely egészen más elv alapján készült). A bevezető tanulmány és a részletes könyvészeti leírás után az első nagy szerkezeti egységben ezúttal is a folyóirat célját, irányzatát, külső vitáit, ankétjait, belső híreit ismertető írások sorakoznak, A Tollról összefoglaló címmel. A második, központi fontosságú csoport most is az *Irodalom* főcímet viseli, ezt már-már hagyományossá váló alfejezetek tagolják részekre: *Irodalomtörténet, hagyományok; Korabeli irodalom; Magyar irodalom külföldön; Műfajok; Intézmények; Sajtó, könyvkiadás; Antológiák; Folyóiratok* (ezeket A magyar irodalom általában cím fogja össze), majd az *Irodalom* csoport második nagyobb egysége következik: *Magyar irodalom — egyes szerzők*, végül pedig a külföldi irodalom, nyelvek szerinti bontásban. Az *Irodalom* rész után, egy-egy főcsoportot képezve, az „egyéb” anyag sorakozik: *Művészetek;*

Tudomány; Politika—társadalom (Magyarország, illetve Külföld bontásban); *Gazdaság*. A repertórium e tulajdonképeni törzsének legterjedelmesebb része az *Irodalom*, kb. 120 lap; az egyéb anyag mindössze 40—50 lap terjedelmű. Egy-egy csoporton belül, már hagyományosan, az írók nevének betűrendje a meghatározó, s általában is, a végső sorrendet majd mindig az ábécé konvencionális rendje alakítja ki. „Az abc (...) rendező elvétől csak az első — A Toll programját, vitáit, ankétjait, híreit regisztráló — fejezetben” tekintett el a szerkesztő az időrend javára.

E szerkesztési módszert Lakatos Éva azzal indokolja, hogy a repertórium „szerkezete ki kívánja emelni a lap szellemi arculatának fő vonásait. A tételek tematikus csoportosítása egyúttal A Toll szerkesztőinek érdeklődési körét, eszmei és művészi horizontjait is érzékelteti”. (12. lap) E szándék kétségtelenül nemes, a cél megvalósítása azonban, úgy tűnik, nem sikerült. Az elgondolás ugyanis legalább két, semmivel sem igazolható hipotézisre épült: 1. A szerkesztő a repertórium felépítésének kialakításakor, ha kimondatlanul is, változatlanul és egységesnek tekintette A Toll tíz évfolyamát, s egyetlen, mindvégig létező lapszerkezetet tételezett fel. Ez pedig, ha alaposabban megnézzük A Tollat, nyilvánvaló tévedés. A 20-as, 30-as évek ideológia-történeti szempontból éppen a nagy változások, átalakulások éveit voltak; e változásoktól A Toll sem maradt mentes. 2. A tematika, mely valamely lapban teret kapott, kétségtelenül jellemző a lapra; annál kérdésesebb azonban, hogy átfogó tematikai csoportok képzésével vissza lehet-e ezt adni. Amit erről A Toll-repertórium tematikai csoportjai el tudnak árulni, az nagyon kevés: A Toll úgynevezett vegyes típusú irodalmi folyóirat volt. Ez azonban, akárhogy nézzük is, korántsem egyedül az ő specialitása; a XX. századi magyar irodalmi folyóiratok nagy része ilyen volt. Művészeti, politikai, gazdasági és tudományos cikkek közlése irodalmi folyóiratban akkor sem volt ritkaság, s ma sem az. Az ilyesféle tematikusság nem karakterizál eléggé; ebből A Toll sajátos arculata nem derül ki.

Ugyanakkor nyilvánvaló: e tematikus-betűrendes csoportosítás összekuszálja a lap arculatának eredeti rendjét, s főleg

e rend változásait. Hogy e metódus mennyire ahistorikus, mennyire öncsonkító, azt, most csak egyetlen példára hivatkozva, jól mutatja József Attila *A Toll*-beli szereplésének teljes összekuszálása. Tudjuk, hogy József Attila *A Toll*-ban publikálta először híres-hírhedt Babits-ellenes tanulmányát, *Az istenek halnak, az ember él-t*. Ezt az írást általában a József Attila — Babits ellentét dokumentálására szokás fölhozni, kétségtelen, nem alap nélkül. Ha azonban végiglapozzuk *A Toll*-at, kiderül: nemcsak személyes ellentétről volt itt szó, sőt elsősorban nem arról. Komlós Aladár bevezetője is megemlíti, a lapból is kiviláglik, hogy *A Toll* akkortájt élesen bírálta a *Nyugatot*, nyilvánvalóan az Ignotus-ügy miatt. (Ignotus fia, Ignotus Pál *A Toll* egyik vezető munkatársa volt.) József Attila ehhez a *Nyugat*-ellenes hadjáratához kapcsolódott, nemcsak Babitsot, hanem a *Nyugat* egészét is támadta, s a „nagy Móriczot” (Ignotus konkurensét) is *A Toll*-stílusban fricskázta meg, úgy, ahogy Ignotus Pál Karinthyt. Ez a, természetesen, részletes kifejtést érdemlő összefüggés a mostani tematikus repertóriumban teljesen elmosódik, megfoghatatlanná válik — holott az időrend érvényesítése esetén játszi könnyedséggel fölszínre lehetett volna hozni.

A Petőfi Irodalmi Múzeum repertóriu-

mairól szólva volt kritikus, aki ezeket az irodalomtörténeti szempontok figyelembevételéért dicsérte meg. Az előbbiekből is következik, hogy nyilvánvalóan téves ez a kritikus vélekedés. A tematikusbetűrendes elv kizárólagos érvényesítése, miként *A Toll* példája is szemléletesen mutatja, éppen a történetiség érzékeltetését teszi lehetetlenné, ami e repertóriumnak is legnagyobb, korrigálhatatlan hibája.

Mindezek ellenére a PIM repertóriumai (köztük ez a mostani is) hasznos kiadványok, fontos munkák. A repertorizálásra való kiválasztás, *A Toll* könyvészeti leírásának pontossága, az álnevek, szignók lelkiismeretes (és valószínűleg: pontos) föloldása, a jó bevezető (Komlós Aladár írása) ezúttal is egyaránt nyeresége kutatóknak, könyvtárosnak.

Valamit azonban mindenképpen módosítani kellene már a tematikus elven. Akár az anyag részleges megismétléssel is (időrend plusz tematikus csoportok), hisz egy-egy tétel több helyre való beosztása eddig sem volt ismeretlen bibliográfiai gyakorlatunkban, s az időrendet nem lehet, nem szabad tovább mellőzni. (1977. *Petőfi Irodalmi Múzeum, 261 l. — A Petőfi Irodalmi Múzeum Bibliográfiai Füzetei, B. sorozat 9.*)

Lengyel András

SZAKMAI FOLYÓIRATOK, HÁLÓZATI HÍRADÓK

A KÖNYVTÁRI FIGYELŐ elmúlt évi utolsó, összevont száma (5—6.) olyan gazdag, hogy ismertetés helyett legszívesebben az egésznek egyvégtéből való elolvasását ajánlanánk. A bőség zavara miatt ugyanis most következő szemlénk óhatatlanul egyoldalú lesz. A tavalyi nagy évfordulók idéző megemlékezések közül *Remete László* Szabó Ervin kultúrpolitikai hagyományának időszerűsége c. cikkből csupán két mondatot emelünk ki, egy idézetet, illetve egy szerzői summázatot: »A könyvtárnak küzdenie kell azért, hogy a közösségi feladatok éppoly szükséges szerveinek ismerjék el őket, amilyenül a régebben kialakult községi szervezeteket kielégítő hivatalokat és üzemeiket már elfogadták«; továbbá: „Ha vidéki városok és községek, nem utolsósorban a Szabó Ervinről elnevezett budapesti közművelődési könyvtárhálózat egyes pontokon elismerést kiváltó, rohamos fejlődése mellett a másutt észrevehető stagnálás,

sorvadás jeleit is figyelembe vesszük, nem állíthatjuk, hogy a Szabó Ervin által annyira óhajtott „könyvtári közszellem” kialakításáért napjainkban már nem kell többet tenni.” A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról nem csupán egyetlen cikk, *Sallai Istvánnak* „A szovjet könyvtárügy 60 éve és hatása a magyar közművelődési könyvtárügyre” c. tanulmánya emlékezik meg, hanem köréje egész cikkcsokor rendeződik mai, élő könyvtárügyi kérdéseket boncolgató, változatos témájú szovjet írásokból, illetve szovjet tárgyú szemlékből (a külföldi és a belföldi irodalom gyarapításának összehangolása, a szakszervezeti könyvtárak fejlődése, béremelés a szovjet könyvtárakban, a szolgáltatások hatékonyságának mérése, jubileumi verseny a könyvtárak között). — A hazai tárgyú írások közül *Vályi Gábor* „Társadalomtudományi dokumentáció és információ” c. esettanulmányát azért is különös figyelem-

mel olvashatjuk, mert a politikai, valamint az állam- és jogtudományi információs szakközpont előkészítéséről elmondottak egyebek között bizonyítják: a dokumentációs (információs) módszerek alkalmazása pezsgést hoz a könyvtári szolgáltatásokba, az egész szolgálatot dinamikusabbá és „flottabbá” teszi: „Az elmúlt négy évben a könyvtár forgalmát mérő egyetlen olyan mutató sem volt..., amelynek emelkedése évi 10%-nál ne lett volna magasabb.” E tanulmánnyal kapcsolatban már hozzászólás is olvasható a folyóiratban — kár, hogy nem mellette, hanem tőle elszakítva, a Figyelő más helyén. — A szakkönyvtári hálózatok helyzetének, fejlődésének megítélése meglehetősen nehéz, mivel a terület sokrétűsége és széttagoltsága miatt is csak ritkán akad vállalkozó az alapos számvetésre, seregszámra. Ezért tekinthető alapvetésnek Győre Pál áttekintése az összesen több mint 860 egységet felölelő akadémiai és műszaki termelési hálózatokról. A tanulmány nemcsak számok, adatok pusztá összegezése, hanem megalapozott, mértéktartó fejlesztési javaslatok kezdeményezője is. — A „Hazai körkép” rovat gyakorlati tanulságokat kínáló cikkeket közöl olyan területekről és témákról, mint például a gyermek- és az általános iskolai könyvtárak állományépítése, példányszám-megállapítási kísérlet egy közművelődési könyvtárban, időszükséglet-, munkanorma-meghatározás, munkaszervezés. A „Kitekintés” rovat referátumai izgalmas kérdések megválaszolásához — megítéléséhez szolgáltatnak érveket és adalékokat, például a katalógus jövőjével, a szabadpolc — zárt raktár rendszerek alkalmazási területeivel és határai-val kapcsolatban, továbbá foglalkoznak a könyvtárosi unottság vagy rezignáltság

dilemmájával, a módszertani munka tartalmával, szervezetével és a különféle racionalizálási törekvésekkel stb., stb. is.

A TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁS idei 1. és 2. számában hazai szerzőktől egy-egy cikk olvasható, a többi írás fordítás vagy referátum. A januári szám közli *Papp Lászlónak*, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettesének „A szakmai információ és a szakkönyvtárak” c. cikkét, amely előadás formájában a Könyvtárosegyesület elmúlt évi vándorgyűlésén hangzott el, s amely szakmai információs rendszerünk korszerűsítésével kapcsolatban szól az országos szakmai információs rendszer (OSZIR) kifejlesztésének terveiről, a szakkönyvtáraknak a rendszer munkáltaiba való bekapcsolásáról is. Az angol *C. B. Wootton* elemzéséből igen érdekes adatokat tudunk meg az irodalmi termés rohamos növekedésének hatásáról a könyvtári raktározásra: Anglia évi könyvtermésének egypéldányos könyvtári elhelyezésére 1960-ban 310 méter polchosszúság kellett, 1971-ben pedig már 550 méter; 1974-ben viszont a helyigény 455 m-re esett vissza. A teljes könyvtermés ára 1960 és 1971 között megnégyszereződött, azóta azonban a növekedés az évi 2 százalék alatti marad. A bekötött folyóirat-évfolyamok átlagos vastagsága 7,2 cm; a folyóiratonkénti előfizetési ár állandóan emelkedett: az 1960. évi 4,51 fontról 20,41 fontra (1974). — A TMT februári számában *Novák Lászlóné és Viszocsekné Péteri Éva* az NTMIK (Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ) harmadik koordinációs értekezletéről (Moszkva, 1977. nov. 15—16.) számol be, az indiai *A. Ramachandran* pedig hazájának tudományos és műszaki információs rendszerét, az ún. NISSAT-ot ismerteti, amelynek létrehozásában, illetve megtervezésében az UNESCO szakértőjeként részt vett dr. Lázár Péter, az OMKDK főigazgatója is.

KÖNYVTÁRI TÁJÉKOZTATÓ címmel harmadik évfolyamába lépett a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Könyvtárának figyelőszolgálati kiadványa. A sokszorosítással készített, 3—7 összekapcsolt oldalból álló belső hirdető idén megjelent három száma gyors híreket közöl a könyvtár életéről, eseményeiről, szakirodalmi információkat ad, ismerteti a könyvtár elmúlt évi munkáját, könyvbeszerzési valuta-árfolyamokról tudósít, közművelődési folyóiratjegyzéket, valamint újszerzeményi jegyzéket tesz közzé, rendeletekre és szervezeti változásokra hívja fel a figyelmet.

KÖNYVTÁRI KIADVÁNYOK

A MAGYAR SZOCIOLÓGIAI IRODALOM BIBLIOGRÁFIAJA c. könyvészeti vállalkozásának újabb termékét, a sorozat 5. kötetét jelentette meg a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (1977. 275 l. 15 Ft). A *Remete László és Bóna Márta* szerkesztésében, 800 példányban kiadott, sokszorosított munka az 1945-től 1948 júniusáig terjedő időszak könyveit és folyóiratait veszi számba a következő fejezetekre tagolva anyagát: [A] *Társadalomtudományok története, szervezete; Szociológiai elméletek és módszerek; Társadalmi struktúra; Társadalmi ellenőrzés és érintkezés; Társadalmi fejlődés; Társadalmi problémák.* Az 1481 tételből álló bibliográfia sok alfejezetre tagolódik, és ezek olyan műveket is feltárnak, amelyek az összeállítás iránt igen széles körű érdeklődést kelthetnek: például a kiadvány felsorolja a korszak népművelés-, könyvtár- és múzeumügyét, művészeti, esztétikai kérdéseit, irodalmának, könyvkiadásának helyzetét, az irodalom-közönség viszonyt, a színház, mozi, rádió, zene és a képzőművészet problémáit szociológiai megközelítéssel tárgyaló irodalmat — folyóirat-cikkeket is —, s némely esetben egy-egy mondatnál utal a leírt munka tartalmára, jellegére, más tételekkel való összefüggésére. A hétkötetesre tervezett visszatekintő bibliográfiai sorozatnak korábban két része jelent meg: az első és a második kötet (ismertetésüket l. a *Könyvtáros* 1971/6., 1971/9., 1976/5. sz.). A harmadik ebben az évben várható (*Könyvek 1900—1919*). Később készül el és jelenik meg a negyedik (*Könyvek és folyóiratok 1919—1944*), a hatodik (uaz. 1948—1958) és a hetedik (uaz. 1958—1971). Az 1972 után keletkezett munkákat a Szabó Ervin Könyvtár

Szociológiai információ c. negyedéves kiadványa már folyamatosan regisztrálja.

DIE TÄTIGKEITS-STRUKTUR DER LEBENSWEISE DER STUDENTEN címmel német nyelven jelent meg a szegedi József Attila Tudományegyetem ACTA BIBLIOTHECARIA nevű, idegen nyelvű sorozatában *Szentirmai László* tanulmánya az egyetemi hallgatók életmódjáról, életviteléről, illetve annak szerkezetéről. (*Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Tom. VIII., fasciculus 4. 1976. 55 l.*) Az 500 példányban kiadott füzet 400 szegedi egyetemista egyhetes (1973. ápr. 11—18.) időmérlegét mutatja be az egyetemi hallgatók 20 százalékat képviselő „mintasokaság” tevékenység-naplójának alapján. Érdekes, hogy az egyetemisták teljes időmérlegében heti 4,66 óra, a 168 óra 2,7 százaléka jut az olyan olvasásra, amely nem tanulmányi kényszerből (előírt olvasmányok) fakad. Ez éppen háromszorosa a sportolásra fordított időnek.

BIBLIOGRAPHISCHE EINFÜHRUNG IN DIE LITERATUR DER GERMANISTISCHEN SPRACHWISSENSCHAFT címmel német nyelvű bibliográfiát jelentetett meg a *Debreceni Egyetemi Könyvtár. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának bibliográfiai kiadványai* nevű sorozat 5. füzeteként, *Ízléses sokszorosításban napvilágot látott germanisztikai bibliográfiai bevezető szerzője, Molnár Anna, a nyelvtudományi kutatómunka módszertani alapvetése után a szakos hallgatókat megismerteti a könyvtár katalógusaival és a magyarországi germanisztikai kutatások könyvtári bázisaival is, majd 614 tételből álló válogatást nyújt a té-*

ma legfontosabb irodalmából. A részletes szakcsoportokra tagolt bibliográfia használatát név- és tárgymutató könnyíti meg.

KURRENS FOLYÓIRAT-JEGYZÉK-et adott ki sokszorosításban a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. A körülbelül 720 magyar és külföldi periodikumot felsoroló betűrendes jegyzék a címen kívül csak a kiadási helyet és a könyvtári jelzést (esetenként utalást a folyóiratolvasó-teremre) tünteti fel.*

A **MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVHÓNAP** alkalmából több könyvtár állított össze olyan műsorfüzetet, amely a februári könyvünnepek rendezvényeinek, eseményeinek programján kívül bibliográfiát, ajánló jegyzéket is tartalmaz. Ilyen például a *Pest megyei Könyvtári Bizottság „Mezőgazdasági könyvhónap Pest megyében 1978. február”* c., több mint 160 tételes összeállítása, a *Szabolcs-Szatmár megyeiek meghívóját* kiegészítő, annotált *kisállattenyésztési ajánló bibliográfia és a Hajdúhadházi Földi János Nagyközségi Könyvtár mezőgazdasági szakolvasó klubjának kis műsorfüzete.* („Mezőgazdasági Olvasó” 2.)

A JÖVŐ KÖNYVTÁRAI: Trendek és prognózisok címmel szakirodalmi szemlét bocsátott közre a **Könyvtártudományi és Módszertani Központ** a **Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárával** és **Dokumentációjával** közösen. (1977. 100 l., soksz.) **Héberger Károly** áttekintése az utóbbi öt-hat év szakirodalmi publikációjáról, elsősorban a **Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom** c. referáló lap gyűjtése alapján ad prognosztikai körképet szakmánk fejlődési irányza-

tairól, a következő fejezetek szerint vizsgálva témáját: **A könyvtárnak jövője!; Könyvtári tervezés, könyvtárárpítés; A tájékoztatás és a tájékoztatói rendszerek; A könyvtári és a tájékoztatói rendszer gépesítése; Közművelődési könyvtárak; Egyetemi és főiskolai könyvtárak; Könyvtárosképzés.** A nagyon érdekes, olvasmányos szemlét a felhasználó külföldi és hazai szakirodalom 237 tételes jegyzéke zárja. Mivel a kiadvány iránti kereslet minden bizonnyal élénk lesz, felhívjuk a figyelmet arra, hogy nem a KMK a terjesztő, hanem a szemle a Könyvtárellátónál vásárolható meg 5 Ft-ért.

MORUS TAMÁS (Thomas More) a címe annak az életrajzi kronológiának és bibliográfiának, amelyet *Reguli Ernő* állított össze és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár adott ki az Utópia szerzőjének 500. születési évfordulójára. A 600 példányban sokszorosított, néhány illusztrációval élénkített jegyzék az életrajzi események időrendje után az Utópia magyar kiadásait és a Morusról szóló magyar nyelvű irodalmat tekinti át, végül alakjának szépirodalmi tükröződését veszi számba. — Az FSZEK gyászkezes bibliográfiáinak sorában NAGY LÁSZLÓ-ról jelent meg személyét felidéző életrajzi kronológia és gyorsbibliográfia.

BERTOLT BRECHT 1898—1956 a címe a győri Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár évfordulós bibliográfiájának, melyet *Varga G. Károlyné* állított össze. A 300 példányban, sokszorosításban közrebocsátott füzet Brecht rövid életrajza, illetve méltatása után betűrendes válogatást nyújt műveiből, majd külön sorolja fel — ugyancsak betűrendben — a róla szóló irodalmat és a folyóiratcikkeket.

A MEGFELELŐ KÖNYVET A MEGFELELŐ OLVASÓNAK címmel jelent meg a Könyvtártudományi és Módszertani Központ olvasószolgálati továbbképző tanfolyamának második számú segédlete. A 320 példányban sokszorosított füzet öt előadást tesz közzé (nemzeti szakbibliográfiánk, audiovizuális gyűjtemények, ajánló bibliográfiák, a hazai társadalomtudományi tájékoztatás, a mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszeripari információs rendszer), és mindegyikhez megadja a kötelező, illetve az ajánlott irodalmat is.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Hajdú-Bihar megye munkásmozgalom-történetéhez (1867—1948) címmel rendkívül értékes kronológiát bocsátott közre a Hajdú-Bihar megyei Könyvtár és a Megyei Levéltár Gazdag István levéltárigazgató szerkesztésében. A sokszorosításban megjelent összeállítás, amelynek társszerkesztője Bényei Miklós, a megyei könyvtár munkatársa, a naptári napok szerint, azokon belül az évek növekvő rendjében tárja az olvasó elé a helyi munkásmozgalom jeles eseményeit. A kiemelkedő helyi személyiségek születési adatahoz külön, néhány mondatos életrajzi vázlat is tartozik. Az összeállítást nagyon megkönnyítette az, hogy bizonyos időszakról már több, összesen négy eseménytár jelent meg a megyében. Az évfordulónaptár kezelését háromféle — személynév-, földrajzi- és tárgy- — mutató könnyíti meg.

MÁRCIUS 1-IG MEGJELENT PERIODIKUS KIADVÁNYOK: *Gazdaságpolitikai Tájékoztató* 19 (1978) (Balassi Bálint Megyei Könyvtár, Salgótarján); *Idegen nyelvű könyvek gyarapodási jegyzéke* 4. 1977. okt. 1.—dec. 31. A [szombat-helyi] Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár állománygyarapítási tájékoztatói; *Irodalomkutatások. Az általános nyilvános könyvtárakban elvégzett irodalomkutatások jegyzéke* 1978. február. (Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely); *Könyvtár és Művelődés. Könyvtárügyi információk vezetőknek.* 1977/2. (Könyvtártudományi és Módszertani Központ) [Tartalma: Helyismereti munka. Sajtószemle]; *A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája* 1977/3. M 19 513 — M 19 965 (OSZK KMK); *Tájékoztató a Vas megyéről szóló irodalomból.* 1978. jan. (Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely); *Tájékoztató jegyzék vezetők számára.* 1. sz., 1978. jan. (Hajdú-Bihar m. Könyvtár); *Újabb külföldi szerzemények (tudományos és ismeretterjesztő művek).* 1977/3. sz. júl.—sept. (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár); *Új hanglemek 1977/3.* (OSZK—KMK); *Vas megye irodalma.* 1976. júl. 1.—sept. 30. (A Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár bibliográfiái füzetek 51. klny. a Vasi Szemle 1977/3. számából); *Világirodalmi Híradó* 8. 1977. ápr.—jún. (Állami Gorkij Könyvtár); *Zenei Szakirodalmi Tájékoztató* 1977/1. jan.—márc. (Állami Gorkij Könyvtár).

M. KISS JÓZSEF ex libriseiből és egyéb metszeteiből (Cikkünket lásd a 243. oldalon)

EXLIBRIS • MIKÓ ZOLTÁN

